

PROTOCOL DYSLEXIE

Algemene afspraken

Onderstaande maatregelen gelden voor alle dyslectische leerlingen. In individuele gevallen kunnen er aanvullende maatregelen worden genomen. Een verzoek daartoe kan worden ingediend bij de rector.

Algemeen

- De lay-out en opmaak van studie- en toetsmateriaal dienen aan de volgende punten te voldoen:
 - Lettertype: Arial, Verdana of Comic Sans
 - Lettergrootte: 12
 - Regelaafstand: 1.5
 - Marges links/rechts bij A4-papier: 2.5
 - Titels worden regelmatig, maar functioneel gebruikt
 - Om woorden te markeren in een tekst worden deze onderstreept en niet alleen cursief gemaakt
 - Alinea's zijn duidelijk herkenbaar
 - Illustraties zijn een ondersteuning bij de tekst
- De docent biedt informatie zowel auditief (mondeling, video, etc.) als schriftelijk aan. Dit wordt afwisselend of tegelijkertijd gedaan. De schriftelijke informatie kan eventueel een kopie van de aantekeningen van een medeleerling zijn.
- De docent staat hulpmiddelen voor lezen en schrijven toe, wanneer deze door een deskundige zijn geadviseerd of door de onderwijsinstelling zijn goedgekeurd.

Tijdens de les

- De docent noteert de lesopbouw aan het begin van de les op het (digi)bord.
- De docent noteert het huiswerk tijdig op het (digi)bord en in Magister.
- De docent geeft de leerlingen de gelegenheid om belangrijke aantekeningen over te nemen. Wanneer de leerling ervoor kiest om zelf geen aantekeningen te maken, regelt de leerling bij een medeleerling een kopie.
- De dyslectische leerling wordt de gelegenheid gegeven om het huiswerk, wanneer het op het (digi)bord genoteerd is, in de agenda/telefoon te noteren.
- De dyslectische leerling wordt vrijgesteld van onvoorbereide voorleesbeurten en van het werken met teksten voor de klas, tenzij de leerling zelf aangeeft deze taken te willen uitvoeren.
- Tijdens de les mag er voor het leren van woordbetekenis en de uitspraak van de taal gebruik gemaakt worden van hulpmiddelen (bijvoorbeeld tekst-naar-spraaksoftware en laptop). De leerling zorgt zelf voor het hulpmiddel.

Toetsing

- De leerling krijgt extra tijd wanneer dat nodig is:
 - onderbouw: 10 minuten per proefwerk van een lesuur
 - bovenbouw: 10 minuten per 60 minuten, tot een maximum van 30 minuten

Als het niet mogelijk is om in het lokaal te zitten, dan kunnen de leerlingen gebruik maken van de spreekkamer bij de docentenkamer (Brouwersgang) of van het opvanglokaal 007 van het begeleidingsteam.
- De dyslectische leerling maakt toetsen in de klas en de docent draagt zorg voor een stille omgeving. De leerlingen die eerder klaar zijn, gaan lezen.
- De formulering van schriftelijke toetsvragen en -opdrachten dient aan de volgende punten te voldoen:
 - de formulering is enkelvoudig,
 - de formulering is ondubbelzinnig,
 - er zijn geen dubbele ontkenningen gebruikt,
 - er worden geen andere begrippen dan die in het studiemateriaal zijn opgenomen, gebruikt,
 - in de lessen wordt aandacht besteed aan VAS.
- Bij toetsing wordt aangesloten op de oefenwijze.
- Leerlingen mogen op de toetsen schrijven/strepen/aantekeningen maken/arceren.
- Software en hardware die tijdens de schoolloopbaan met betrekking tot dyslexie wordt gebruikt mag ook worden gebruikt tijdens de toetsing.
- Voor de dyslectische leerlingen in de onderbouw mogen de toetsen op A3 worden gekopieerd. Dit wordt vooraf met de leerling en de betreffende docenten gecommuniceerd.

- **Beoordeling toetsen**
- Spelfouten, grammaticale en stijlfouten tellen niet mee bij de beoordeling van een toets, wanneer deze onderwerpen zelf niet tot de te toetsen stof behoren.
- De docent plaatst bij een onjuiste schrijfwijze een teken en schrijft voor de kantlijn het goede woord.
- De dyslectische leerling heeft altijd recht op inzage in en bespreking van de toets.
- De beoordeling van spelfouten bij talige vakken is als volgt geregeld:
 - Nederlands
 - Onderbouw*
 - Er wordt geen aftrek gegeven voor spelfouten
 - Spelfouten worden wel aangestreept en het liefst verbeterd
 - Spelfouten tellen wel mee als de spelling het onderwerp van toetsing is bij Grammatica, Spelling en Woordenschat. Hierbij geldt dat alleen fouten in de

spellingregels die worden getoetst aangerekend worden. Bij woordenschat worden spelfouten alleen aangerekend wanneer deze leiden tot een verkeerde betekenis.

- Bij schrijftoetsen wordt de normering niet aangepast.

Bovenbouw

- Geen onderscheid tussen leerlingen met en zonder dyslexie.

Engels

- Er wordt fonetisch nagekeken. Het geschrevene wordt goed gerekend als het conform de uitspraak is.
- De woordbetekenis mag niet veranderen. Als de betekenis verandert, dan wordt het woord fout gerekend.

Frans

- Er wordt fonetisch nagekeken. Het geschrevene wordt goed gerekend als het conform de uitspraak is.
- De woordbetekenis mag niet veranderen. Als de betekenis verandert, dan wordt het woord fout gerekend.

Duits

- Er wordt fonetisch nagekeken. Het geschrevene wordt goed gerekend als het conform de uitspraak is.
- De woordbetekenis mag niet veranderen. Als de betekenis verandert, dan wordt het woord fout gerekend.

Plichten

Leerlingen met dyslexie hebben een aantal rechten om ervoor te zorgen dat ze ondanks hun handicap toch het onderwijs kunnen volgen, dat bij hen past. Zij kunnen faciliteiten krijgen die hen helpen hun problemen te verminderen en hun zelfredzaamheid te vergroten. Ondanks deze faciliteiten, zullen dyslectische leerlingen echter altijd harder moeten werken dan de gemiddelde leerling. Daarom hebben leerlingen ook een aantal plichten.

Er wordt verwacht dat de leerling voor zichzelf opkomt en aangeeft waar hij behoefte aan heeft. Dit betekent bijvoorbeeld:

- zelf aantekenen van medeleerlingen kopiëren
- om hulp vragen
- huiswerk goed noteren (of vragen of iemand het controleert)
- als een leerling geen gebruik maakt van extra tijdverlenging, de reden hiervan met de docent bespreken
- ook een goede inzet tonen bij vakken die de leerling moeilijk vindt

Met betrekking tot huiswerk mag worden verwacht dat de leerling:

- een goede planning maakt
- vooruit werkt en iedere dag het huiswerk maakt
- talen gespreid leert: dagelijks 15 minuten
- bereid is extra tijd in het huiswerk te investeren
- indien nodig om extra ondersteuning vraagt

- zich een leesdoel stelt bij de teksten die hij leest
- een duidelijke studiezijn vertoont
- bereid is om na schooltijd remedial teaching te aanvaarden

Bij toetsen wordt verwacht dat de leerling:

- zijn of haar dyslexiepas op de hoek van de tafel legt (in de bovenbouw verplicht!)
- de letter D noteert bovenaan het toetsblad
- goed leest wat er staat
- zijn eigen werk controleert
- gebruik maakt van zijn/haar faciliteiten
- om alternatieve toetsmogelijkheden vraagt
- geen misbruik maakt van toegestane compenserende technologie; het recht hierop kan anders vervallen.

Kamerlingh Onnes, 2020-2021